

РЕЦЕНЗИЯ

от

Чл.-кор. проф. д.а.н. арх. АТАНАС КОВАЧЕВ,
Лесотехнически университет, София,
професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“

върху научните трудове (художествено-творческата продукция) за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“ (високо пространство в едносемейните жилищни сгради), обявен в ДВ, бр. 87 от 19.10.2021 г., с кандидат гл. ас. д-р арх. КЛИМЕНТ ИВАНОВ.

Рецензията е разработена в качеството ми на:

- Член на Научното жури, назначено със Заповед 3-ЗК-63 от 02.02.2021 г. на Ректора на Нов Български университет на основание Решение на АС 03 от 23.11.2021 г.
- Рецензент в конкурса с решение на Научното жури от първото му заседание.

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

В конкурса за академичната длъжност „Доцент“ гл. ас. д-р арх. Климент Иванов представя научна продукция след получаване на образователна и научна степен „Доктор“ (2014) и заемането на административна длъжност „Главен асистент“ (2014). Дисертационният труд, се взема под внимание, но не се рецензира в настоящия конкурс. **Приложената обща научно-изследователска, учебно-преподавателска, проектантско-реализаторска и експертна продукция на кандидата в конкурса дава следната картина:**

Показател А: Дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ (защитен) – **50 точки (необходими – 50 точки);**

Показател В: Монография – **100 точки (необходими – 100 точки);**

Показател Г: Научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, в нереперирани списания с научно рецензиране или колективни томове - **350 точки (необходими – 200 точки);**

Показател Д: Рецензии за реализирани авторски продукти в специализирани издания в областта на архитектурата и дизайна, цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране, цитирания в нереперирани списания и др. - **72 точки (необходими – 50 точки);**

Показател Ж: – **150 точки (необходими – 50 точки);**

Показател З: – 210 точки (необходими – 70 точки);

Показател И: – 110 точки (необходими – 50 точки);

Показатели Б и З не се отнасят към академична длъжност „Доцент“.

Общият брой на точките, получени с приложената продукция е 1 042 точки от необходими 570 точки, с което се изпълняват и надхвърлят минималните национални изисквания по всички показатели към научно-изследователската, учебно-преподавателската и художествено-творческата дейност на кандидата за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в област: Технически науки, Професионално направление: 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

- 1. Оценка на монографичния труд, творчески изяви или други публикации, съответстващи по обем и цялостност на монографичен труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.**

Важно място сред научните разработки на гл. ас. д-р арх. Климент Иванов заема **Монографията** на тема: **„Високото пространство в дневната при къщите“** Тя е изследователски труд, анализиращ „Високото пространство в дневната“ като образец на оформяне на жилищното пространство. То се разглежда като нововъведение в развитието на модерната къща. Предложено е като алтернативно решение, подходящо за клиенти, които търсят различен начин на организиране на живота в жилището си. Сложната триизмерна композиция на високото пространство разкрива ново поле за изява на проектантите - развитие на жилищното пространство във височина. Интериорното пространство става богато и представително, без да се увеличава застроената площ. От него се откриват впечатляващи гледки към екстериора на средата и изненадващи ракурси към вътрешността. Монографията безспорно има качества и прави приноси в разглежданата област. Тя е полезна с образователна цел както за студенти, така и за специалисти от практиката.

В материалите на конкурса са представени и **2 публикации** в издания, които са **реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация.** По отношение на втората публикация – **„Имитацията като метод за намеса в съществуващите сгради“** от 2016 г. рецензентът констатира, че е допусната техническа грешка - изданието не е реферирано в световноизвестни бази данни (реферира се следващия Сборник „Старо изкуство“, излязло през 2017 г.) Тя следва да се отнесе към втората група (нереферирани списания...) и общият брой на точките да се намали с 20.

Включени са и **3 публикации в нерелативирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни токове** (в случая в Сборник научни публикации на Департаменти „Архитектура“, „Дизайн“ и „Изящни изкуства“ на Нов български университет). Това са: „Феноменът „Съвременни руини“, „Архитектурни намеси при промяна на функцията на сградите“ и „Архитектурни намеси в (под)покривни пространства“. Тук следва да се добави статията от предишната група и броят им става **4**.

Представените **научни публикации отговарят** на профила на научните изследвания на гл. ас. д-р арх. Климент Иванов и са свързани с професионалното направление и научната специалност на кандидата в конкурса. Разработените трудове го представят като изследовател и са свидетелство за познаване на теорията и практиката в изследваната област. В тях той показва способност да анализира проблеми, да прави обобщения и изводи с научни и научно-приложни приноси, които могат да бъдат използвани в учебно-преподавателската и проектантско-реализаторската дейност на автора, както и от други специалисти от практиката.

Кандидатът е водил публични лекции от името на Нов български университет по покана на престижни национални и международни организации, които са представени в материалите по конкурса.

Гл. ас. арх. Климент Иванов е участвал като член на научния колектив в научно-изследователски проект: „Триизмерно заснемане, виртуално възстановяване и онлайн експониране на изгубени паметници на жилищната архитектура в България в помощ на тяхната физическа и социална адаптация в урбанизирания и природен контекст“, финансирана от Фонд „Научни изследвания“.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации (творчески изяви), направени след назначаването на академичната длъжност „главен асистент“.

Представени са **6 Рецензии за реализирани авторски продукти** (инвестиционни проекти и изделия на промишления дизайн) в специализирани издания в областта на архитектурата или дизайна – в български списания: „Хубавите КЪЩИ“ – 3 Рецензии; „Още за КЪЩАТА“ – 1 Рецензия; „Идеален ДОМ“ – 1 Рецензия; „Списание MD“ – 1 Рецензия и в чуждестранно списание: „House Beautiful Turkey“ – 1 Рецензия.

Мнението на рецензента по отношение на **ПРИНОСИТЕ** е, че със своята научна продукция гл. ас. д-р арх. Климент Иванов прави научни изследвания, които имат приноси с научен, научно-приложен и приложен характер.

ОБОБЩЕНО: Характерът на научните му приноси могат да се отнесат към:

- обогатяване на съществуващите знания чрез получаване на потвърдителни факти, както и получаване и доказване с нови средства на съществуващи факти и проблеми;
- приложение на научни постижения чрез внедряване на резултатите в реалната проектантска практика и в учебно-образователната дейност – в лекции и упражнения.

3. Цитиране от други автори.

В материалите по конкурса е приложена Справка за цитирания на научни публикации на гл. ас. д-р арх. Климент Иванов от други автори в научни издания, включваща само едно забелязано цитиране!

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

Творческите изяви на гл. ас. д-р арх. Климент Иванов са резултат от успешна проектантска практика. Кандидатът поддържа пълна проектантска правоспособност като член на Камарата на архитектите в България. Проектантското му творчество се отнася към различни области на планиране и проектиране. В материалите по конкурса са приложени инвестиционни проекти за **обществени и жилищни сгради и интериори**, като включват елементи на „**Продуктов дизайн**“. Някои са спечелени на Национални и Международни конкурси. Удостоени са с Първи награди при висока конкуренция. Това показва широката палитра в типологично отношение на проектираните сгради и елементи, и постигнатите високи резултати. Заслужава внимание факта, че кандидатът има повече от 15 проекта публикувани у нас и в чужбина.

III. Учебна и преподавателска дейност

5. Аудиторна и извънаудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул “MOODLE – НБУ”, осигуряване на студентски практики и стажове, работа със студенти и докторанти.

Гл. ас. д-р арх. Климент Иванов участва активно в учебния процес. Той работи по няколко външни (от НАОА) и вътрешни акредитации на МП „Архитектура“ и на Докторска програма „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“

на НБУ. Той създава сам два изцяло нови курса: ARCM271 Компютърно архитектурно проектиране I част и ARCM275 Компютърно архитектурно проектиране II част.

Също така, той инициира и участва в създаването на новите курсове: ARCM270 Компютърна архитектурна графика I част, ARCM273 Компютърна архитектурна графика II част, ООК230 Основи на архитектурата, ARCM169 Упражнение: Компютърно архитектурно проектиране IV част. Във всички водени от него курсове той създава нови задания за проектиране.

От приложените Лични формуляри за отчитане и оценяване на учебната работа на кандидата в конкурса е видно, че за **последната завършила 2020-21 учебна година** той изпълнява годишната норма за академичната длъжност „Главен асистент“ от 240 аудиторни и 60 извънаудиторни часа (**има изпълнение 340 аудиторни и 100 извънаудиторни часа за посочената учебна година, или със 140 часа повече**). През последните 5 учебни години (от 2016-17 до 2020-21) гл. ас. д-р арх. Климент Иванов винаги е превишавал норматива за заеманата академична длъжност в НБУ.

През 2020-21 учебна година той води следните курсове (лекции и упражнения): **Аудиторни:** ARCM019 Жилищни сгради и комплекси I част; ARCM267 Архитектура на сгради и комплекси II; ARCM295 Специализирани зони (бизнес паркове и други); ARCM096 Архитектура на сгради и комплекси – Дипломно проектиране; ARCM325 Тренинг: Преддипломен проект I; ARCM084 Тренинг: Преддипломен проект II – Архитектура на сгради и комплекси; ARCM163 Упражнение: Жилищни сгради и комплекси I част; ARCM284 Тренинг: Жилищни сгради и комплекси II част; ARCM297 Тренинг: Специализирани зони (бизнес паркове и други). **Извънаудиторни:** ARCM302 Проект: Преддипломен проект I; ARCM419 Проект: Жилищни сгради и комплекси II част; ARCM293 Проект: Специализирани зони (бизнес паркове и други).

Като дългогодишен преподавател по компютърно моделиране, гл. ас. д-р арх. Климент Иванов използва активно електронния обучителен модул „MOODLE – НБУ“ за всички водени от него курсове. В него той предоставя: задания за работа (под формата на текст, чертежи, снимки и графики), подложки за работа в специализиран електронен формат (CAD и BIM), нормативни документи и други.

По отношение на осигуряване на студентски практики и стажове, кандидатът за конкурса е бил Академичен наставник по Оперативна програма „Студентски практики“ в продължение на 3 години: 2013, 2014, 2017. Гл. ас. д-р арх. Климент Иванов е ръководил 11 успешно защитили дипломанти. Приложените материали показват разнообразие

в тематиката на дипломните работи, които демонстрират високо ниво на разработките. Бил е рецензент на 18 дипломни проекта.

Активно е участвал като организатор и ръководител в подготовката и представянето на студенти в творчески изяви извън НБУ – Международни конкурси за студенти по архитектура „Мулти-Комфортна Къща“ в: Турция (2014), Казахстан (2015), Испания (2017), Дубай (2018), Франция (2020), както и в Световното триенале на архитектурата „ИНТЕРАРХ“ (2018). В тези форуми студентите от НБУ са се представяли успешно, като са завоювали призови места и са получили престижни награди. Тази дейност на кандидата в конкурса може да бъде оценена високо. Това показва, че гл. ас. д-р арх. Климент Иванов е активен участник в учебно-преподавателската работа на департамент „Архитектура“ на НБУ.

1. Работа с Еразъм-студенти.

Гл. ас. д-р арх. Климент Иванов винаги е работил със студенти по програма „Еразъм+“ като Програмен консултант и като ръководител на курсови проекти. Той работи както с чуждестранни студенти (от Испания, САЩ, Швеция и т.н.), така и с български студенти, учили или работили в други страни (Великобритания, Германия, Испания, Нидерландия, Турция и т.н.).

2. Оценки от анкетите на студентите.

Средната оценка от анкетите за удовлетвореност на студентите от курс и преподавател според изискванията на НБУ е необходимо да бъде над 4,00. Видно от представените документи е, че гл. ас. д-р арх. Климент Иванов има средна оценка: 4,51.

IV. Административна и обществена дейност

1. Обществена активност.

В обществената дейност на гл. ас. д-р арх. Климент Иванов се отличава позицията му на Външен експерт на Комисията по устройство на територията, архитектура и жилищна политика към Столичен общински съвет в продължение на две години.

2. Привличане на студенти в програмата.

Гл. ас. д-р арх. Климент Иванов участва активно в дейности по популяризиране и привличане на студенти в програмата.

В качеството му на Програмен консултант той отговаря за кандидат-студентите и студентите от първи до трети курс. Той организира и участва в множество „Дни на отворените врати“.

V. Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

До назначаването ми за член на Научното жури и избирането ми за Рецензент по материалите в конкурс за получаване на академична длъжност „Доцент“ не се познавах лично с арх. Климент Иванов. Работата по Рецензията ме запозна с кандидата в конкурса. Смятам, че той е подготвен, интелигентен и с висок потенциал колега за работа във всички области – учебно-преподавателска, научно-изследователска и проектантско-реализаторска.

Оценявам положително факта, че той е проектант с присъствие в архитектурния живот и е известен на архитектурната колегия със свои проекти и реализации. Мое убеждение е, че един преподавател по проектантски дисциплини (каквато е проектирането на „Жилищни сгради“) трябва да проектира и реализира инвестиционни проекти, за да има самочувствие, че познава дългия и сложен път от идеята до реализацията и да покаже на студентите какво прави той самия. Студентите безпогрешно разпознават кой има опит, кой може да им разкаже и покаже свои успехи и грешки – именно реалната проектантска практика го отличава от този, който преподава заучени фрази.

VI. Мнения, бележки и препоръки по дейността и постиженията на кандидата

Мнения: Мнението на рецензента по отношение на **ЛИЧНИЯ ПРИНОС НА КАНДИДАТА** е, че публикациите на гл. ас. д-р арх. Климент Иванов са разработени самостоятелно, което показва, че са лично дело на кандидата. Монографията, разработена самостоятелно, представлява личен принос на кандидата и има значение в изследването на актуален проблем за реалната архитектурно-строителна практика.

Критични бележки: Смятам, че едно от скромните звена в работата на кандидата в конкурса – гл. ас. д-р арх. Климент Иванов на настоящия етап е **отражението на научните публикации в литературата – известни цитирания** на негови монографии, книги, студии и статии, изследователски проекти. Причините за това са ясни – необходима е сериозна и активна публикационна работа и техническо време за публикуване в реномирани чуждестранни издания.

Препоръки: Към гл. ас. д-р арх. КЛИМЕНТ ИВАНОВ имам **препоръка** да продължи в бъдещата си работа разработването и публикуването на **научни статии и студии у нас и в чужбина в списания с Импакт Фактор и в реферирани и индексирани научни издания, особено такива, включени в „световноизвестни бази данни с научна информация“**, където само една самостоятелна публикация в списание с **Импакт Фактор** носи на автора **40 точки**, както и в **„монографии и колективни томове с научно рецензиране“** ! Покриването на минимален брой точки по определени

критерии е необходимо условие за вписване на учените в НАЦИД и възможност за участието им в научни журита по Закона за развитието на академичния състав в Република България. Увеличаването на научната продукция на кандидата в количествено отношение и публикуването на материали в авторитетни научни издания ще позволи постигане на по-голяма цитируемост в българската и чуждестранната научна литература, което ще му донесе признание на учен с позиции в професионалната област, в която работи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В конкурса са спазени изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника към него и нормативните документи на НБУ по отношение, както на обявяването му, така и на представените материали. Научно-изследователската, учебно-преподавателската и проектантско-реализаторската дейност на кандидата в конкурса – гл. ас. д-р арх. КЛИМЕНТ ИВАНОВ съответстват на изискванията на посочените закони и правилници в тази област.

Изпълнени са минималните национални изисквания към научната, преподавателската и художествено-творческата дейност на кандидата в конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в област **5. Технически науки**, професионално направление **5.7. „Архитектура, строителство и геодезия** (Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности и брой достигнати точки по показатели). Кандидатът в конкурса гл. ас. д-р арх. КЛИМЕНТ ИВАНОВ представя продукция, надхвърляща минималните изисквания.

Във връзка с посоченото по-горе давам положителна оценка за академичната дейност на гл. ас. д-р арх. КЛИМЕНТ ИВАНОВ.

Предлагам да бъде допуснат до избор от Академичния съвет на Нов български университет и да заеме академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в област: Технически науки, Професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“.

Рецензент:

.....
(Член-кореспондент на БАН, проф. д.а.н. арх. АТАНАС КОВАЧЕВ,
Чуждестранен член на Руската академия на архитектурата и строителните науки)

София, 06.02.2022 г.